

Силабус навчальної дисципліни
«**КОНФЛІКТОЛОГІЯ**»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика»

Рік навчання: 2, Семестр: 3

Кількість кредитів: 3 /90 год.

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять: лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Конфліктологія
Викладачі	Романюк Людмила Василівна
Контактний тел.	0672347049
E-mail:	rslv2008@gmail.com
Електронна версія курсу	
Консультації	<i>Очні консультації: к-сть годин і розклад присутності на кафедрі</i>

Коротка анотація курсу. Дисципліна конфліктологія спрямована на вироблення нових знань про: теорії конфліктів і їх розвиток; формуванні вміння і практичних навичок у керівників різних рівнів для розв'язання конфліктів; проведенні аналізу конфлікту для не відсутність його в майбутньому або своєчасної зупинки; динаміці розвитку конфлікту; методах і способах дозволу, згладжування і завершення конфлікту.

Метою навчальної дисципліни «Конфліктологія» є формування у здобувачів вищої освіти професійної компетентності у сфері конфліктної соціальної взаємодії за допомогою оволодіння знань про місце конфліктології в системі знань про людину й суспільство, основні закономірності розгортання та припинення конфліктів та умінь використовувати отримані знання для аналізу, діагностики, профілактики та вирішенні конфліктів.

Завданням навчальної дисципліни «Конфліктологія» є: виявлення природи конфліктів; визначення їх видів і динаміки розвитку; ознайомлення з психологічними аспектами міжособистісних ділових контактів; вивчення методів прогнозування, діагностування та попередження конфліктів; формування системи управління конфліктними ситуаціями в організації.

1. Формат курсу – очний та змішаний.

2. Результати навчання. Засвоїти понятійний апарат із навчальної дисципліни, уміти його адекватно використовувати. Сформувати здатність аналізувати та пояснювати причини та наслідки конфліктів, з'ясувати типи конфліктних взаємодій та шляхи їх попередження і розв'язання. Усвідомити закономірності та особливості розвитку безконфліктної взаємодії у контексті розв'язання професійних завдань.

3. Обсяг курсу для денної форми навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24 год.
семінарські заняття	20 год.
самостійна робота	44 год.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу Internet), доступ до платформи MOODLE, та оргтехніку для комунікації з викладачем та підготовки (друку) рефератів, проектів та інших письмових робіт.

4. Політика курсу – здобувачі вищої освіти здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня повинні дотримуватися академічної доброчесності відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Державному податковому університеті», «Положення про академічну

добросесність в Державному податковому університеті», Кодексу академічної добросесності Державного податкового університету».

Дотримання академічної добросесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

6. Схема дисципліни

Годин и/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
4 год. 3 сем.	<i>Тема 1: Конфліктологія як наукова і навчальна дисципліна</i> 1. Конфліктологія в системі наукового знання та її актуальність у в життєдіяльності людини з вищою освітою. 2. Об'єкт, предмет, основні поняття й методи конфліктології. 3. Еволюція конфліктологічних поглядів.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.	2 б.
4 год. 3 сем.	<i>Тема 2. Сутність конфлікту та його структура</i> 1. Конфлікт – складне соціальне явище. 2. Конфліктні ситуації та їх види. Інцидент. Суб'єкти і об'єкти конфлікту. 3. Ознаки і предмет конфлікту. 4. Функції конфліктів. Функціональний і дисфункціональний конфлікт.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій	Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.	2 б.
4 год. 3 сем.	<i>Тема 3. Види конфліктів та причини їх виникнення</i> 1. Класифікація конфліктів.	Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття:	Асоціювати себе як члена громадянського суспільства,	2 б.

	<p>2. Внутрішньоособистісні конфлікти та їх особливості.</p> <p>3. Міжособистісні конфлікти та конфлікти групові й між особистістю і групою.</p> <p>4. Об'єктивні та суб'єктивні причини конфліктів.</p>	<p>тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</p>	<p>наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними.</p>	
4 год. 3 сем.	<p><i>Тема 4. Динаміка конфлікту та механізми його виникнення</i></p> <p>1. Сутність поняття «динаміка конфлікту». Етапи фази конфлікту. Модель процесу конфлікту за його динамікою.</p> <p>2. Циклічність фаз конфлікту. Співвідношення фаз і етапів конфлікту залежно від можливості його розв'язання.</p> <p>3. Теорії механізмів виникнення конфліктів.</p> <p>4. Конфліктогени та їх класифікація.</p>	<p>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</p>	<p>Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p>	2 б.
6 год. 3 сем.	<p><i>Тема 5. Психологія особистості в конфлікті</i></p> <p>1. Розуміння конфлікту в психологічних теоріях особистості. Теорія потреб особистості.</p> <p>2. Модель мотиваційної поведінки людини в конфлікті.</p> <p>3. Психологічна структура особистості. Цінності в структурі особистості. Конфлікт цінностей особистості.</p> <p>4. Поведінка індивіда в умовах конкуренції.</p>	<p>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</p>	<p>Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти</p>	2 б.

			і вміти користуватися власними.	
4 год. 3 сем.	<p><i>Тема 6. Конфлікти в суспільстві</i></p> <p>1. Соціальні конфлікти та їх види. Конфлікти в сім'ї. Основні шляхи розв'язання соціальних конфліктів.</p> <p>2. Економічні конфлікти. Політичні конфлікти. Конфлікти духовної сфери.</p> <p>3. Конфлікти в організації. Їх причини і методи розв'язання.</p> <p>4. Конфлікти у сфері управління й засоби їх запобігання і розв'язання.</p>	<p>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</p>	<p>Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.</p>	2 б.
4 год. 3 сем.	<p><i>Тема 7. Конфлікти в групі, колективі</i></p> <p>1. Групи та їх вплив на виникнення конфліктів. Групи і фактори, що визначають їх зрілість. Групові норми. Групова одностайність. Рольова поведінка особистості в групі. Конформізм і його види.</p> <p>2. Колектив, його функції та ознаки. Види колективів. Стадії формування колективу.</p> <p>3. Фактори, що впливають на виникнення конфліктів у групах та колективах. Влада і авторитет.</p>	<p>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</p>	<p>Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними.</p>	2 б.
4 год. 8 сем.	<p><i>Тема 8. Процес управління конфліктами</i></p> <p>1. Внутрішні і зовнішні аспекти управління конфліктами.</p> <p>2. Процес діагностики конфлікту. Картографічний аналіз конфлікту.</p> <p>3. Технології регулювання конфліктами (інформаційні,</p>	<p>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання,</p>	<p>Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. Асоціювати себе як члена</p>	2 б.

	<p>комунікативні, соціально-психологічні, організаційні). 4. Модель прийняття науково обґрунтованого рішення з управління конфліктами. Алгоритм управління конфліктом.</p>	<p>ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</p>	<p>громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними.</p>	
4 год. 8 сем.	<p><i>Тема 9. Методи та форми управління конфліктами</i></p> <p>1. Передумови і принципи управління конфліктами. Структурні методи управління конфліктами. 2. Міжособистісні методи (стилі) вирішення конфліктів і внутрішньо особистісні методи управління конфліктами. 3. Персональні методи управління конфліктами. 4. Переговори як універсальний метод розв'язання конфліктів, медіаторство.</p>	<p>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</p>	<p>Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p>	2 б.
6 год. 3 сем.	<p><i>Тема 10. Профілактика конфліктів в організації</i></p> <p>1. Профілактика конфліктів та її напрями. Залучення керівників середньої ланки до управління і прийняття стратегічних рішень. Зміни в організаційних структурах управління. 2. Профілактика конфліктів за стратегією управління персоналом. Кадрова робота. 3. Управління компетенцією працівників. 4. Процес узгодження очікувань в організації.</p>	<p>Лекції-бесіди, лекції-консультації; Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання ситуаційних завдань, обговорення наукових публікацій</p>	<p>Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p>	2 б.

5. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.
1	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неточності та незначні помилки.
0,5	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання
0	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

К-сть балів	Критерії оцінювання
5	Послідовність, логічність написання роботи, що супроводжена наочним матеріалом та, відповідно, її захистом, виокремленням основних наукових положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
4	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, проте у роботі відсутній зв'язок результатів практичної діяльності із науковими засадами, що обґрунтовують природу психотерапевтичної проблеми
3	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, підготовлена презентація, що розкриває основні положення, проте здобувач не захистив представлений матеріал
2	Послідовність, логічність написання дослідження наявна, проте результати не мають візуального супроводу у вигляді презентації
1	Робота представлена, захищена усно, проте відсутні її захист і презентація
0,5	Робота здана, не захищена, презентація відсутня
0	Робота відсутня

Шкала оцінювання роботи самостійної роботи здобувачів вищої освіти

К-сть балів	Критерії оцінювання
1	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей
0,5	Здобувач вищої освіти розкриває сутність теоретичних питань, усвідомлює алгоритм практичних завдань, використовуючи при відповідну термінологію
0,25	Здобувач поверхово викладає навчальний матеріал, недостатньо чітко розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускає при цьому суттєві помилки
0	Робота відсутня

Шкала оцінювання контрольних робіт

К-сть балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає його під час написання контрольних робіт із посиланням на актуальні літературні джерела, володіючи термінологічним словником із навчальної дисципліни

4	Здобувач вищої освіти володіє теоретичними засадами досліджуваної теми, проте не здатний пов'язати теорію із практикою, спостерігається недостатнє усвідомлення термінологічного апарату навчальної дисципліни
3	Здобувач вищої освіти в неповному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово викладає його у письмових відповідях, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
1-2	Здобувач вищої освіти має суттєві ускладнення під час письмового викладу матеріалу, не розуміє змісту теоретичних питань, не готовий дати відповідь на практичні завдання
0	Робота відсутня

Переведення даних 50-бальної шкали оцінювання в 5-бальну та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен/диференційований залік	залік
45-50	A	відмінно	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
40-44	B	дуже добре	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
35-39	C	добре			
30-34	D	задовільно	Середній (репродуктивний)	задовільно	
25-29	E	достатньо			
17-24	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-16	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту			

8. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	Зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивно-варіативний)	добре	

70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача; в цiлому самостiйно застосовувати її на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок.			
60-69	D	задовiльно	Здобувач вищої освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих.	середнiй (репродуктивний)	задовiльно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi.			
35-49	FX	незадовiльно з можливистю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу.	низький (рецептивний)	незадовiльно	Не зараховано
0-34	F	Незадовiльно з обов'язковим повторним вивченням залiкового кредиту	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв.			

6. Полiтика оцiнювання

- **Полiтика щодо дедлайнiв та перескладання:** Завдання, якi виконуються iз порушенням термiнiв без поважних причин, оцiнюються на нижчу оцiнку. Перескладання модулiв вiдбувається iз дозволу дирекцiї Факультету за наявностi поважних причин.
- **Полiтика щодо академiчної доброчесностi:** Списування пiд час контрольних робiт та екзаменiв забороненi (в т.ч. iз використанням мобiльних девайсiв). Мобiльнi пристрої дозволяється використовувати лише пiд час онлайн тестування.
- **Полiтика щодо вiдвiдування:** Вiдвiдування занять є обов'язковим компонентом оцiнювання.

Загальна система оцiнювання курсу	Виконання всiх видiв навчальних робiт впродовж семестру / диференцiйований залiк – 50/50%
Семiнарськi заняття	На семiнарських заняттях кожен студент з кожної теми виконує iндивiдуальнi завдання. Рiвень знань оцiнюється: «вiдмiнно» – коли здобувач вищої освіти дає вичерпнi, обґрунтованi, теоретично i практично правильнi вiдповiдi не менш нiж на 90% запитань, вирiшення задач та вправи є правильними, демонструє знання пiдручникiв, посiбникiв, iнструкцiй, проводить узагальнення i висновки, акуратно оформляє завдання, був присутнiй на лекцiях, має конспект лекцiй чи реферати з основних тем курсу; «добре» – коли здобувач вищої освіти володiє знаннями матерiалу, але допускає незначнi помилки у формуванні термiнiв, категорiй i розрахункiв, проте за допомогою викладача швидко орієнтується i знаходить правильнi вiдповiдi, був присутнiй на лекцiях, має конспект лекцiй чи реферати з основних тем курсу; «задовiльно» – коли здобувач вищої освіти дає правильну вiдповiдь не менше нiж на 60% питань, або на всi запитання дає недостатньо обґрунтованi, невичерпнi вiдповiдi, допускає грубi помилки, якi виправляє за

	допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність; «незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій. Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне (перший і другий змістовний модуль) та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу (залікова робота).
Вимоги до самостійної роботи	За кожною темою курсу виконується самостійна робота, що передбачає систематизацію та узагальнення вивченого матеріалу за допомогою побудови моделей-схем та використання графічного, табличного методів. Самостійна робота повинна бути виконана самостійно, плагіат заборонений. Оцінюється якість та оригінальність наведених схем, моделей тощо. Самостійна робота повинна бути надіслана у впродовж 5 днів після семінарського заняття, на якому була розглянута відповідна тема курсу. Самостійна робота може бути максимально оцінено в 1 бал за кожен тему.
Умови підсумкового контролю	Підсумкова (загальна) оцінка з курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних здобувачем вищої освіти за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне (перший і другий змістовний модуль) та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу (залікова робота).

7. Рекомендована література

Основна:

1. Герасіна Л.М., Требін М.П., Сахань О.М., Воднік В.Д. Конфліктологія: загальна та юридична. Підручник. Харків, 2020. 224 с.
2. Глазл Ф. Конфлікт менеджмент. Довідник для керівників та консультантів. – Київ, 2020. 528с.
3. Петрінко В. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород, 2020. 360 с.

Допоміжна:

4. Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів: теорія і практика застосування / Укладачі: Н. Гайдук, І. Сенюта, О. Бік, Х. Герешко. Львів, 2007. 206 с.
5. Джеймс Б. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Харків, 2019. 304 с.
6. Гольдштейн Н. Дж., Мартін С. Дж., Чалдині Р. Б. Так! 60 секретів науки переконувати. Київ, 2019. 304 с.
7. Зімбардо Ф. Чому хороші люди чинять зло/ Пер. З англ. Л. Шерстюка. Київ, 2021. 592 с.
8. Мілгрем С. Покора авторитету. Погляд експериментатора. Київ, 2020. 278 с.
9. Матвійчук Т.В. Конфліктологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 76 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

10. Матвійчик Т. Ф. Конфліктологія. [URL:// http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/11447/1/%D0%9C%D0%B0%D1%.pdf](http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/11447/1/%D0%9C%D0%B0%D1%.pdf)
11. Пірен М.І. Конфліктологія. URL:// <https://studfile.net/preview/5194699/>.
12. Українська Електронна Бібліотека Лібрук (Libruk). URL:// <https://libruk.com.ua/>

Міжнародні видання:

13. American Journal of fundamental, applied & experimental research: URL:// <http://journal.ua-usa.org>
14. Diallo, I., & Maizonniaux, C. (2016). Policies and pedagogies for students of diverse backgrounds. International Journal of Pedagogies and Learning, 11(3), 201-210
15. Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools: <https://farplss.org/index.php/farplss/index>
16. Problems of modern psychology: <http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal>
17. Psihologija i osobistost (Online) Psychology and personality <http://psychpersonality.inf.ua/>
18. Problems of modern psychology: URL:// <https://psyjournal.in.ua>